

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ЕТНОСУ

Одним з пріоритетних напрямів розвитку українського етносу на даному етапі розвитку цивілізації є формування нового мислення. Важливо у цьому процесі враховувати особливості української етнопсихіки.

Антропоцентризм та гармонія з природою. Орієнтація на людину – чи не найяскравіша риса української душі. Вона виявляється і в українській мові, і в поведінці до старших (наприклад, звертання на «ви» дітей до батьків). І в народній системі виховання. Але найбільше український антропоцентризм сконцентрований в національній філософії «філософії серця», згідно з якою в людським душевним житті глибше, ніж свідомі психічні переживання, служить їх основа – «серце», найглибше в людині (Сковорода, Гоголь, Юркевич, Куліш). З українським антропоцентризмом тісно пов'язаний антропоморфізм народного світогляду – здатність наділяти природу людськими властивостями. Архетиповою рисою українців є щира любов до Неньки-Землі, довіра до співпраці з доброю природою.

Плюралізм і толерантність. Про ці особливості української етнопсихіки сконцентровано висловився Д. Чижевський, який вважав, що характерною рисою українців є «визнання величезної етичної цінності за індивідумом, визнання для кожної людини права на власний, індивідуальний етичний шлях, те, що ми могли б назвати «плюралістичною етикою» (Сковорода, Гоголь). Але між окремими різноманітними етичними типами повинна панувати не боротьба, а злагода і гармонія. Толерантність (лагідність) яскраво втілена в українській мові – м'якій, співучій, практично позбавленій образливої лексики.

Ієрархічність і синтетичність. Святкові обряди мудро створили умови для реалізації органічної потреби людини у активній співтворчості з природою, в прилученні до життя Планети і Всесвіту. Обряди і ритуали свят побудовані на дивовижно точних і повних знаннях про закони Космосу і людської психології.